

Sygn. akt II Ka 258/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak (spr.)
Sędziowie:	SO Hanna Prządka SO Krystyna Świącicka
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Luby Filoc

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013 r.

sprawy **A. K. i E. C.**

oskarżonych o przestępstwa z art. 158 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Węgrowie VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Sokołowie Podlaskim

z dnia 11 lutego 2013 r. sygn. akt VII K 50/13

I. w zaskarżonej części wyrok utrzymuje w mocy uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze od A. K. i E. C. po 190 złotych.

Sygn. akt II Ka 258/13

UZASADNIENIE

A. W., A. K. i E. C. oskarżeni byli o to, że:

I. w dniu 07 lipca 2011 r. w S., pow. (...), woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu A. B. (1), w ten sposób, że uderzali go rękami w głowę i inne części ciała narażając go na bezpośrednie niebezpieczeństwo wystąpienia uszczerbku na zdrowiu określonego w art. 157 § 1 kk w wyniku czego A. B. (1) doznał obrażenia ciała w postaci krwiaka okularowego oka lewego, naruszającego czynności narządów ciała na okres czasu poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 158 § 1 kk,

a nadto A. W. i A. K.

II. w tym samym czasie i miejscu jak w pkt I i działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu A. B. (2), w ten sposób, że uderzali go rękami w głowę i inne części ciała narażając go na bezpośrednie niebezpieczeństwo wystąpieniu uszczerbku na zdrowiu określonego w art. 157 § 1 kk w wyniku czego A. B. (2) doznał obrażeń ciała w postaci: guza na głowie w okolicy czoła i bolesności żeber,

tj. o czyn z art. 158 § 1 kk

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Węgrowie VII Zamiejscowy Wydział Karny:

I. oskarżonego **A. W.** uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów z pkt I i II a/o, wyczerpujących dyspozycję art. 158 § 1 kk, przy czym ustalił, iż działał on w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 158 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **A. W.** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3(trzy);

III. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego **A. W.** grzywnę w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 kk wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł (dziesięć złotych);

IV. oskarżonego **A. K.** uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów z pkt I i I a/o, wyczerpujących dyspozycję art. 158 § 1 kk, przy czym ustalił, iż działał on w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 158 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk skazał go na karę 10 (dziesięć) miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **A. K.** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3 (trzy);

VI. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego **A. K.** grzywnę w wysokości 100 (sto) stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 kk wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 (dziesięć złotych);

VII. oskarżonego **E. C.** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu z pkt I a/o, wyczerpującego dyspozycję art. 158 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 158 § 1 kk skazał go na karę 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności;

VIII. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **E. C.** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3 (trzy);

IX. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego **E. C.** grzywnę w wysokości 80 (osiemdziesiąt) stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 kk wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 (dziesięć złotych);

X. zasądził od oskarżonych **A. W., A. K. i E. C.** na rzecz Skarbu Państwa kwotę po 180,00 (sto osiemdziesiąt złotych) od każdego z nich tytułem opłaty oraz kwotę po 100,00 (sto złotych) od każdego z nich tytułem części wydatków postępowania, w pozostałej części koszty postępowania w stosunku do każdego z oskarżonych przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli A. K. i E. C.. Pomimo, że apelacje pochodziły od różnych oskarżonych, miały one identyczną treść i na podstawie art. 438 pkt 1, 2, 3 kpk zarzucały:

I. naruszenie przepisów postępowania karnego, mającego wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

1. art. 4 w zw. z art. 7 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. wyrażającą się w braku obiektywizmu oraz dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego przejawiającej się w naruszeniu zasad wiedzy, doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania przy ocenie zeznań świadków: M. F., P. K., S. K., P. B., P. S. w części dotyczącej przebiegu przyjęcia w jego domu, jak również bezkrytyczne danie wiary zeznaniom pokrzywdzonych, a przez to dokonaniu oceny materiału dowodowego w ten sposób, aby uzasadnić z góry przyjętą tezę o wiarygodności tych zeznań, czego

konsekwencją było przyjęcie tezy o jego udziale w przedmiotowym zdarzeniu oraz niepowzięcie wątpliwości, które na tle niejednoznacznego stanu faktycznego Sąd powinien powziąć;

2. art. 399 k.p.k. poprzez nie uprzedzenie jego o zmianie kwalifikacji prawnej czynu, polegającej na zakwalifikowaniu zarzuczanych mu czynów jako ciągu przestępstw przewidującego zaostrenie karalności, co w konsekwencji miało wpływ na realizację przez niego prawa do obrony zagwarantowanego w art. 6 kpk oraz 42 ust. 2 Konstytucji RP:

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, a mający wpływ na treść wyroku przez ustalenie na podstawie nieprawidłowej oceny dowodów, że dokonał zarzuczanych mu czynów, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy nie pozwala na uznanie, że przebywał w momencie zajścia zdarzenia w miejscu jego popełnienia,

4. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. 158 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. przypisanie mu popełnienia przestępstwa z w/w art.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, oskarżony wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie go od zarzutu dokonania przypisanych mu czynów;

ewentualnie z ostrożności procesowej

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje są bezzasadne i to w stopniu oczywistym.

Z uwagi na fakt, iż wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku złożył jedynie A. K. Sąd Okręgowy ograniczył zakres uzasadnienia wyroku jedynie do tego oskarżonego mając świadomość, iż w drugiej apelacji wniesionej przez E. C. zarzuty i wnioski były identycznej treści.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy odniesie się do zarzutu zawartego w pkt I. 2 tj. dotyczącego obrazy art. 399 kpk jakiej w ocenie skarżącego miał się dopuścić Sąd I instancji. Artykuł ten w § 1 nakłada na sąd obowiązek uprzedzenia stron będących na rozprawie o możliwości zakwalifikowania czynu zarzucanego oskarżonemu z innego przepisu prawnego w porównaniu do kwalifikacji wskazanej w akcie oskarżenia. Niewątpliwie przepis ten ma charakter gwarancyjny, ponieważ ma umożliwić zajęcie w tej kwestii stanowiska. Intencją takiego uregulowania jest to, aby strony obecne na rozprawie nie były zaskoczone przyjętą przez sąd ostatecznie w wyroku kwalifikacją prawną. Niekwestionowanym jest, iż tego rodzaju obowiązek spoczywa na sądzie w wypadku, gdy sąd przewiduje zmianę przepisu części szczególnej kodeksu karnego (zmiana kwalifikacji prawnej przestępstwa w porównaniu do przyjętej w akcie oskarżenia), gdy ze względu na treść art. 11 § 2 kk może być w kumulatywnej kwalifikacji powołany dodatkowy przepis (tak S.N. w wyroku z 5.II.1973 r., I KR 339/72, OSNPG 1973, Nr 11 poz. 166), czy też przy powołaniu art. 64 § 1 lub § 2 kk (wyr. S.N. z 26.IX.1972 r., V KRN 384/72 GSIP 1973 nr 3).

Natomiast art. 91 kk powinien być powoływany w wyroku przy podstawie wymiaru kary nie zaś w podstawie kwalifikacji prawnej (tak m. in. S.A. w Katowicach z 11 maja 2000r., AKa 92/00, Prok. i Pr. 2000/11/20). Jeżeliby nawet przychylić się do stanowiska, iż Sąd winien w przypadku przyjęcia konstrukcji ciągu przestępstw skorzystać z instytucji z art. 91§1 kk (instytucja z art. 91 jest instytucją prawa karnego materialnego), to w realiach przedmiotowej sprawy, jeżeliby nawet uznać brak uprzedzenia w trybie art. 399 kpk za uchybienie ze strony Sądu I instancji, to nie może być ono uznane za podstawę odwoławczą z art. 438 pkt 2 kpk, a więc za taką obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Do takiego wniosku uprawnia Sąd Odwoławczy przebieg ostatniej rozprawy poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku. Na rozprawie w dniu 05 lutego 2013 r. stawili się oskarżeni A. K. i E. C. i po zamknięciu przewodu sądowego,

w ramach głosu stron prokurator wnosił o przyjęcie w wyroku, iż obaj oskarżeni działali w ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk i wymierzenie stosownych kar. W trakcie wystąpienia oskarżyciela publicznego A. K. był obecny na sali rozpraw – zabierał głos już po wnioskach prokuratora, tak więc mógł odnieść się do jego propozycji. Powoduje to jednocześnie, iż uwzględnienie przez sąd w tym zakresie wniosków prokuratora i przyjęcie w wyroku, iż oskarżony działał w warunkach ciągu przestępstw określonych w art. 91 § 1 kk nie mogło stanowić dla niego zaskoczenia, albowiem wysłuchując wystąpienia prokuratora z taką możliwością musiał się liczyć.

Za całkowicie bezzasadne uznać należy zarzuty zawarte w pkt I. 1 i w pkt II apelacji kwestionujące ocenę dowodów jakiej dokonał Sąd I instancji, jak również będące wynikiem tej oceny ustalenia faktyczne. Zgodnie z utartym orzecnictwem Sądu Najwyższego przekonanie Sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 kpk tylko wtedy, gdy jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 kpk), i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 kpk), stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 kpk), jest wyczerpujące i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego umotywowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 kpk) (tak m. in. S.N. w wyroku z 22 lutego 1996 r., II KRN 199/95, OSN P i Pr. 1996, Nr 10 poz. 10).

Kierując się przedstawionymi wyżej wskazaniem stwierdzić należy, iż Sąd I instancji bardzo wnikliwie i szczegółowo przeprowadził postępowanie dowodowe, w trakcie którego, czy to z inicjatywy stron, czy też z urzędu ujawnił i to w sposób wymagany procedurą karną wszystkie dostępne dowody niezbędne do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy. Tym samym nie można skutecznie zarzucić sądowi, iż poza jego oceną pozostały jakieś dowody, które mogłyby mieć wpływ na treść zapadłego wyroku. Wszystkie przeprowadzone przez siebie dowody Sąd I instancji poddał następnie wnikliwej i wszechstronnej ocenie w uzasadnieniu wyroku, które w zupełności spełnia wymogi art. 424 kpk. Uzasadnienie to bowiem zawiera szczegółową, wręcz drobiazgową analizę materiału dowodowego wskazującą, którym dowodom oraz w jakiej części sąd dał wiarę i dlaczego, a którym dowodom tej wiarygodności odmówił powołując na poparcie swojego stanowiska przekonującą argumentacją. Ocena taka zgodna jest ze wskazaniami art. 7 kpk, nie przekracza (wbrew twierdzeniom skarżącego) granic oceny swobodnej, dlatego nie może być skutecznie zakwestionowana przez skarżącego.

Wskazaniem wyżej wymogom w zupełności czyni zadość ocena zeznań świadków wskazanych w zarzucie I. 1 tj. M. F., P. K., S. K., P. B., P. S., którzy swoimi zeznaniami starali się zapewnić oskarżonemu A. K. alibi na czas popełnienia przez niego przypisanych mu przestępstw. Zeznaniami tych osób Sąd I instancji generalnie nie dał wiary, w szczególności w zakresie udziału oskarżonego w spotkaniu towarzyskim, jakowe miało się odbywać z udziałem świadków w domu A. K. wieczorem i w nocy 6 lipca 2011 r. Bardzo szczegółowa i drobiazgowo wręcz analiza zeznań tych osób znajdująca się na str. 16-17 uzasadnienia wyroku, gdzie Sąd wytknęła szereg rozbieżności w zeznaniach tych osób (nie tylko te podniesione w apelacji oskarżonego), słusznie dały sądowi podstawę do uznania twierdzeń tych osób za niewiarygodne. Sąd Okręgowy w zupełności podziela ocenę tych dowodów dokonaną przez Sąd I instancji i nie chcąc powielać argumentów przez ten Sąd przytoczonych odsyła do powołanego wyżej fragmentu uzasadnienia wyroku.

Dokonując oceny zeznań alibistów nie można pominąć jednocześnie dowodów, które w sposób niewątpliwy wskazują na winę oskarżonego A. K.. Są to w szczególności zeznania obu ofiar pobicia, gdyż zarówno A. B. (1), jak i A. w sposób nie podlegający dyskusji rozpoznali w A. K. jednego ze sprawców, który dopuścił się ich pobicia.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż nie można mieć wątpliwości co do pewności tego rozpoznania, skoro pokrzywdzeni już przed przedmiotowym zdarzeniem niejednokrotnie widzieli oskarżonego i to w okolicznościach (pomoc w przeprowadzce, wykonywanie prac remontowych przy instalacji wodociągowej), umożliwiających poczynienie spostrzeżeń, co do wyglądu oskarżonego. Wersję podaną przez pokrzywdzonych w zeznaniach składanych na etapie postępowania przygotowawczego potwierdza także K. W.. Wprawdzie świadek ten w trakcie postępowania sądowego zmienił swoje zeznania, jednakże Sąd Okręgowy podziela ocenę tej części zeznań świadka dokonaną przez Sąd I instancji, który uznał je za niewiarygodne i tą argumentację swoją zawarł na str. 14-16 uzasadnienia wyroku.

Wersja zdarzeń przedstawiona przez A. B. (2) i A. B. (1) nie stoi w opozycji, jak twierdził autor apelacji, z obrażeniami, których doznali pokrzywdzeni. Jak wynika z opinii lekarskich znajdujących się na k. 30-31 w wyniku pobicia A. B. (1) doznał obrażeń w postaci krwiaka okularowego, natomiast A. B. (2) takich obrażeń jak: guz na głowie w okolicy czoła, bolesność żeber. Faktem jest, że pokrzywdzeni opisywali, że większość ciosów zadawanych przez napastników umiejscowiona była w górnych partiach ciała, głównie na głowie, to jednak nie można wykluczyć, że z uwagi na dynamiczny charakter zajścia, podejmowane przez pokrzywdzonego A. B. (1) próby uniknięcia zainkasowania ciosów w głowę, jako najbardziej czuły organ ciała, że otrzymał on od sprawców uderzenia również w żebra, co spowodowało bolesność tej partii ciała. Taki też mechanizm powstania tych obrażeń wynika z zeznań samego pokrzywdzonego, a obszerne i przekonujące zeznania zawarte w uzasadnieniu wyroku wykluczają, iż do powstania tego, jak i też innych obrażeń ciała odniesionych przez pokrzywdzonych mogło dojść wcześniej, jeszcze przed ich pobiciem przez A. K. i pozostałych oskarżonych.

Żadnych zastrzeżeń Sądu Odwoławczego nie budzi przyjęta przez Sąd I instancji kwalifikacja obu czynów przypisanych A. K. jako występku z art. 158 § 1 kk. Faktem jest, że żaden z pokrzywdzonych nie odniósł obrażeń ciała o jakich mowa w art. 156 § kk, czy art. 157 kk (co podnosił autor apelacji), nie może to być jednak okoliczność rozstrzygająca przy prawno – karnej ocenie działań oskarżonego. Art. 158 § 1 kk mówi bowiem jedynie o narażeniu na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpieniu skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1 kk. Z opisu obu czynów przypisanych A. K. wynika, iż jego działanie oraz działania dwóch pozostałych sprawców pobicia naraziły A. B. (1) i A. B. (2) na wystąpienie uszczerbku na zdrowiu określonego w art. 157 § 1 kk, który stanowi znamię przestępstwa pobicia (art. 158 § 1 kk). Jeżeli zważy się na takie okoliczności jak: intensywność całego zdarzenia, stopień agresywności napastników, umiejscowienie zadawanych przez nich ciosów (w głównej mierze uderzenia zadawane były w głowę, a więc część ciała szczególnie wrażliwą), intensywność i ilość tych uderzeń zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, iż tego rodzaju działanie A. K., działającego wspólnie i w porozumieniu z innymi oskarżonymi naraziło pokrzywdzonych na wystąpienie obrażeń ciała określonych w art. 157 § 1 kk, a więc poważniejszych, niż rzeczywistości odnieśli.

Sąd Okręgowy z urzędu dokonał również oceny orzeczonej wobec A. K. kary. Oskarżonemu wymierzona została kara 10 miesięcy pozbawienia wolności, a więc prawie 4-krotnie niższa niż górna granica ustawowego zagrożenia i to z warunkowym zawieszeniem wykonania na tylko 3-letni okres próby. Kara grzywny natomiast została orzeczona jedynie w wysokości 100 stawek dziennych i to w minimalnej kwocie 10 zł stawki dziennej, co w żadnym razie nie przekracza możliwości zarobkowych oskarżonego.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku. Orzeczenie o kosztach sądowych uzasadnia art. 636 § 1 kpk oraz art. 8 ustawy z 30 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49 poz. 223 § 2 z p. zm.).